

BOMEN BOVEN GELD

DOOR / ERIK JAN BOLSIUS BEELD / OSCAR TIMMERS

Digna de Bruin leerde het vak bij een groot kantoor. Sinds een aantal jaren werkt ze voor zichzelf en praktiseert ze wat ze doceert in haar masterclasses: conscious contracting.

Advocaat Digna de Bruin (56) heeft geen ouderwets huurcontract voor haar kantoor-tje in het Benthuys, een voormalige portierswoning op een Baarns landgoed. Als ze het bospaadje opglibbert over de hard en spekglad geworden sneeuwresten, licht ze dat toe. 'Ik heb geen schriftelijk huurcontract, maar dat hoeft ook niet, want een contract zit tussen de mensen. Ik had mijn oog op dit huis laten vallen, het stond leeg, en via via kwam ik met de verhuurder in gesprek. We hadden direct een click, voerden filosofische gesprekken. Deze verhuurder vindt het maar onzin, dat formele gedoe, dus we hebben onze uitgangspunten besproken, maar niet opgeschreven. Maar toen hij op een gegeven moment van plan was het te verkopen,

wilde ik het wel graag op papier hebben. Daarvoor heb ik een *conscious*, of bewust huurcontract gemaakt, wat hij prachtig vond. In zo'n contract beschrijf je de waarden van waaruit je dingen doet. De verhuurder wil oude gebouwen in hun glorie herstellen. Dat bindt ons. Dus hebben we een gedicht over oude gebouwen in het contract opgenomen, om de sfeer waarin wij ons tot elkaar verhouden te beschrijven. Je hoeft het niet altijd in woorden te vatten, overigens. In mijn contracten staan soms *visuals* waardoor het duidelijker wordt, of een *mindmap*.'

Haar eigen huurcontract is exemplarisch voor hoe De Bruin naar haar werkt kijkt. 'Voordat je een goed contract krijgt, moet je eerst contact hebben,' zegt ze ietwat cryptisch.

'Als je meteen in het juridische duikt en geen contact hebt over andere zaken die mogelijk spelen, kun je per definitie niet goed kunt aansluiten op wat er in een bedrijf speelt. Je gaat bij het sluiten van een contract een binding aan met iemand. Dat wordt vaak overgeslagen, een advocaat doet meestal een invuloefening vanuit een model, maar er wordt niet gekeken naar wat partijen echt willen en wat er nodig is om die samenwerking op een duurzame manier vorm te geven. Als je de werkelijkheid in een model probeert te proppen, begin je aan de verkeerde kant. Ik begin bij wat mensen willen. Ondernemers weten vaak goed wat ze willen en waarom ze een deal zo hebben afgesproken. Vaak zie je dat de zaak ingewikkeld wordt als hij uit handen wordt gegeven aan advocaten. We waarschuwen voor alles, maar helpen wij daar onze cliënt mee? Ik denk van niet.'

In de prachtige omgeving van Kasteel Groeneveld wandelt De Bruin elke ochtend met hond Vlekkie. Zo'n wandeling past in haar streven een 'ademende agenda' te hebben. 'Ik heb zelf ontdekt dat ik dan meer van waarde ben. Als je steeds onder grote druk dingen moet doen en opleveren,

Wie is Digna de Bruin?

2015-heden:	Docent vaardigheden Beroepsopleiding Advocatuur
2010-heden:	Digna de Bruin Advocatuur & Mediation
2004-2010:	Oprichter en eigenaar Drost de Bruin Advocaten
1985-2003:	Advocaat en partner CMS Derks Star Busmann
	Partner, twee kinderen

‘We waarschuwen voor alles, maar helpen wij daar onze cliënt mee?’

ben ik niet op mijn creatiefst.’ Ooit werkte ze zich een slag in de rondte als partner vastgoed- en milieurecht bij het grote CMS Derks Star Busmann, maar na een ongeluk moest ze zich opnieuw oriënteren op de zin van werk en begon ze haar eigen kantoor. Ze volgde een aantal andere opleidingen, werd ook yoga-docent, mediator en coach. ‘Ik wil me als geheel persoon inzetten en niet alleen het juridische brein gebruiken. Zo gefragmenteerd zit het leven ook niet in elkaar.’

Ze beschrijft haar advieswerk voor Rijkswaterstaat, waar ze recent een lezing gaf over het dejuridificeren van contracten. ‘In grote infrastructurele werken ligt de focus vaak op een lage prijs, met enorme contracten waarin precies is beschreven wat er niet mag, dreigende boetes. Zo zit je in een verkeerde dynamiek. Een dichtgetimmerd groot contract geeft een soort schijnzekerheid, maar het helpt niet bij het oplossen van problemen.

Waar je op focust, wordt groter, dus ook angst. Of iets een succes wordt, zit juist vaak in zachtere elementen, zoals hoe partijen samenwerken.’ Als milieurechtadvocaat voert De Bruin regelmatig procedures tegen overheden over het al dan niet kappen van bomen. ‘Ik ben bezig met maatschappelijke thema’s, waaronder onze leefomgeving. Ik word wel bomenadvocaat genoemd.’ Ze zit in de juridische denktank van een project van twee kunstenaars die zich tijdens de Dutch Design Week tot voogd hebben benoemd van een groep jonge bomen. ‘Ze willen zorgen dat die bomen ongestoord ergens tweehonderd jaar kunnen staan. Eigenlijk zijn bomen vogelvrij in ons juridisch systeem, want het bestemmingsplan en de eigendom van de grond veranderen regelmatig. We gaan met alle betrokkenen ons eigen contract maken, eigen wetgeving, waarin we beschrijven hoe we die bomen kunnen laten floreren.’

Het experiment leidt tot een filosofisch gesprek over de vraag of bomen ‘recht’ hebben op bos. ‘Vanuit het besef dat bomen voor ons heel belangrijk zijn. Hoe ga je dat regelen? Die vraag is interessant. Waarom kan het niet zo zijn dat de aarde of de bomen of de dieren bepaalde rechten hebben? In Nieuw-Zeeland heeft een rivier rechtspersoonlijkheid gekregen. Wij geven nv’s en bv’s ook rechten en plichten. Niet dat bomen dezelfde rechten moeten krijgen als mensen, bv’s en nv’s, maar ze hebben voor mij wel “bestaansrecht”. Dat is geen absoluut recht maar ook geen lege huls.’ De Bruin zegt dat ze problemen wil oplossen, maar zegt niet elke advocaat dat? ‘Ik denk dat de meeste advocaten om die reden voor dit vak gekozen hebben. Gaandeweg deformeren we toch wel enigszins, denk ik. Het geld wordt belangrijk, je bent een professionele zorgenmaker geworden, en raakt steeds verder af van je oorspronkelijke doel.’